

Oslo, 19. juni 2012

Høring – NOU 2012:9 Energiutredningen

Vi viser til det utsendte høringsbrevet, og vil med dette gi ZEROs innspill til NOUen og den videre debatten den legger grunnlag for.

Menneskeskapte klimaendringer er den største trusselen verden står overfor i dag, og kan bare møtes gjennom at vi ved en god kombinasjon av energieffektivisering, økt produksjon av fornybar energi og CCS kvitter oss med alle klimagassutslipp fra energiproduksjon og – forbruk. Energiutredningen gir et godt innspill til den viktige debatten om hvordan vi skal gjøre Norge og verden til nullutslippssamfunn. Samtidig vil vi understreke at mens energiutredningen tegner opp mulighetsrommet for norsk energipolitikk i årene som kommer, viser den også at vi på en rekke punkter trenger klare og langsiktige politiske mål. Hvordan skal vi bruke den økte fornybare produksjonen de grønne sertifikatene skaper til å fase ut fossil energi slik at vi får utslippskutt? Hvor mye ny fornybar produksjon trenger vi for å erstatte all vår fossile energibruk? Hvilket strømnnett er nødvendig for å støtte denne fornybare produksjonen (selv om nettmeldingen representerer et godt første skritt, svarer den ikke tilstrekkelig på dette). Hvor stor kapasitet i form av nye mellomlandsforbindelser skal vi totalt få på plass for å sikre forsyningsikkerhet, og samtidig gjennom tettere integrering støtte opp under en helhetlig europeisk fornybarsatsning? Disse spørsmålene er eksempler på hvorfor vi trenger en helhetlig plan for utviklingen av det norske energisystemet, helt fram til det energisystemet som muliggjør nullutslippssamfunnet. Det er derfor viktig at Regjering og Storting følger opp energiutredningen og setter disse målene, for eksempel gjennom at det lages en stortingsmelding med utgangspunkt i den foreliggende NOUen og i høringsrunden.

Den tyske Energiewende er et eksempel på hva slags energiplan ZERO ser for seg at vi trenger i Norge. Samtidig mener ZERO en langsiktig norsk energiplan også bør ledsages av en plan for hvordan vi skal sikre at vi utnytter de mulighetene for verdiskaping og arbeidsplasser som kommer med fornybarsamfunnet. Omstillingen til fornybarsamfunnet er en viktig mulighet til å skape en norsk økonomi der vi har noe å leve av også etter oljealderens slutt. Danske Våres Energi kan her være et forbilde (et annet godt eksempel på denne innfallsvinkelen er rapporten Grønne Job, skrevet av 3F i samarbeid med Det Økologiske Råd: <http://forsiden.3f.dk/assets/pdf/SD1692889923.PDF>). ZERO ser fram til å delta i det videre arbeidet med å skape en langsiktig norsk energiplan, og vil i denne omgang kommentere følgende punkter fra Energiutvalgets utredning mer spesifikt:

- Energifleksibilitet i bygg: Krav til energifleksibilitet og forsyningssikkerhet for bygningssektoren må være teknologinøytrale. Det betyr at krav bør adressere hvor lenge et bygg skal kunne holde tilstrekkelig temperatur ved bortfall av strømmettet, framfor å kreve at dette skal løses gjennom en bestemt oppvarmingsløsning. På denne måten kan vi unngå et lovverk som bremser den helt nødvendige utviklingen i retning av passiv- og plusshus gjennom å pålegge unødvendige og fordyrende løsninger. ZERO mener utvalgets resonnement om at alternativ oppvarmingsløsning sikrer fleksibilitet i energisystemet, først og fremst er gyldig for hus som bruker signifikant med energi til oppvarming. Det kan dessuten tenkes at andre lokale lagringsteknologier, som batterier, vil kunne bidra like godt til å sikre at et hus med lavt energibehov kan varmes opp ved strømbrudd, og samtidig ha andre nyttige bruksområder enn varme.
- Utredningen slår fast at utenlands-/mellomlandsforbindelser vil bidra til forsyningssikkerhet og effektivitet. Samtidig vil ZERO understreke at gjennom å integrere Norge tettere i et felles Nord-Europeisk energisystem, kan vi i større grad finne felles løsninger for lagring av den nye, uregulerte fornybare energien som bygges ut i en rekke land. På denne måten kan norsk vannkraft være med på å legge til rette for kutt av klimagassutslipp i enda større grad enn i dag. ZERO ønsker derfor en sterkere satsing på mellomlandsforbindelser enn det som lå i den nylig stortingsbehandlede nettmeldingen. Samtidig trenger vi en mer langsiktig avklaring for norsk energipolitikk: Hvordan ser den norske energibalansen ut dersom all bruk av fossil energi fases ut? Ambisjonsnivået på mellomlandsforbindelser må sees i sammenheng med en helhetlig norsk energiplan.
- Norske vannkraftmagasiner representerer en viktig lagringsmulighet for fornybar uregulert energi. ZERO støtter derfor forslaget om å kartlegge muligheten for å utvide den norske vannkraftmagasinkapasiteten ved oppgraderinger eller bygging av nye magasin. Kartleggingen må også inkludere muligheter for effektkjøring, og naturvirkninger av magasinkapasitetsutvidelse og av effektkjøring.
- Det tar tid å endre energisystemet – vi har ikke råd til at investeringsbeslutninger i nødvendige fornybarutbygginger utsettes på grunn av usikkerhet. ZERO er fornøyd med systemet med grønne sertifikater, men ser at vi ikke kommer til å være i mål når døren lukkes for å komme innenfor dagens sertifikatsystem i 2020. Et viktig tiltak for langsiktighet ville være at det kommer klare signaler om hva som kommer etter sertifikatsystemet, om en eventuell videreføring etc. ZERO støtter en videreføring av sertifikatsystemet.
- ZERO er enig med utvalgsmedlemmene Arnstad, Haltbrekken og Vinje i at vi trenger konkrete mål for energieffektivisering, i tråd med signalene fra klimaforliket og byggmeldingen. Målene for energieffektivisering må sees i sammenheng med den totale energisituasjonen vi står overfor i et 100 % fornybart norsk energisystem. Gitt viktigheten av energieffektivisering for å oppnå dette målet, og med tanke på at det å spare energi er en bedre løsning for naturen enn enhver form for energiproduksjon, mener ZERO at støtten til energieffektiviseringstiltak bør være større pr kWh enn støtten som

sertifikatsystemet sikrer for utbygging av ny fornybar energi. Forslaget om videre utredning av støttetiltak, som hvite sertifikater, direkte støtteordninger og skattefradrag må følges opp videre, og det må sikres tilstrekkelige tiltak for kompetanse i byggenæringa. Finansieringen av ENOVA må sikres, gjerne gjennom at påslaget på nettariffen beholdes, og det må opprettes en tilskuddsordning for energirådgivning/energiplan for boliger.

- ZERO er positive til innføringen av AMS, men savner mer konkrete planer for hvordan investeringen i AMS skal gi energieffektivisering.
- Mens investeringer i sentralnettet er behandlet i nettmeldingen, er det grunn til å anta at investeringsbehovet i lokal- og regionalnettet ligger etter behovet for tilstrekkelig nett. Det må sikres gode nok incentiver for investeringer i lokalnett. Ved siden av N-1-kriteriet må nettet (både lokalt og sentralt) også håndtere at småprodusenter leverer inn på nettet, eksempelvis dersom et hus produserer et overskudd av solstrøm.
- ZERO er enig i at vi trenger et godt rammeverk for framtidig offshore el-produksjon, og mener dette bør utvikles parallelt med ordningen for konsesjonsområder som NVE utarbeider nå. Enova har i dag ikke midler til å støtte større offshore prosjekter utover pilotprosjekter. ZERO mener det er viktig å også kunne støtte neste skritt i utviklingen av teknologien, feks en liten pilotpark, for å bidra til å gjøre teknologien konkurransedyktig med landbasert miljøteknologi og utvikle en ny norsk industri basert på norsk offshore-kompetanse. Her kan det være nyttig kunnskap å innhente fra land som har gjennomført større offshore vindkraftprosjekter, som anbudssystem fra Danmark, ROC i UK og feed-in i Tyskland.
- ZERO støtter utvalgsmedlem Haltbrekken i at det er viktig at miljøforvaltningen sikres tilstrekkelig med ressurser for å følge den økende saksmengden som større investeringer i fornybar energi og nett innebærer. Økt utbyggingsmengde kan dessuten medføre andre utfordringer i forhold til helhetlig belastning på en naturtype. Vi må velge de gode utbyggingsprosjektene, og for å få til dette trenger vi snarere at miljøforvaltningen engasjerer seg mer i enkelt-utbyggings saker enn det motsatte.
- ZERO er enig i at det er avgjørende å få til effektive og samtidig demokratiske konsesjonsprosesser, uten alt for høy saksbehandlingstid. Vi vil peke på at en måte å effektivisere disse prosessene på er klare planer for hvilke områder som skal vernes, og gode kartlegginger av biologisk mangfold som kan legges til grunn for vedtak. Det er derfor viktig at eksempelvis arbeid med kartlegging av verdifulle naturtyper fullføres i alle landets kommuner. Videre vil det bidra til effektivisering av planprosessene at vernevedtak respekteres av de som søker om å bygge ut – det er eksempelvis ikke rart at saksbehandling tar tid dersom man foreslår å bygge i/gjennom et naturreservat.

Med hilsen

For ZERO

Siri Hall Arnøy
Politisk rådgiver

Einar Wilhelmsen
Avdelingsleder